

מ.א.

4348

3/122

פרוטוקול מס' 3

מישיבת ועדת הכספים

מיום כ"ט תמוז תשי"ט - 4.8.59 בשעה 8.30

השתתפים:

חברי הועדה:

- י. גורי - היו"ר
- י. אפרתי
- י. בדר
- ש. דיין
- א. בהיר
- מ. חזני
- א. כהן
- י. קרגמן
- מ. קלמר

מוזמנים:

ד"ר ארנון - המנהל הכללי של האוצר
 מר בר-יוסף - המפקח על הבנקים
 מר זיבשטיין

סדר-היום:

א. חוק הארנונה לפצויים לנזקי מלהמה

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.
 בשבוע שעבר אשרנו באופן עקרוני הצעת חוק שנכניס לכנסת על תיקון בחוק הארנונה בקשר להכללת נזקי עקיפין בחוק. העניין מחייב פרוצדורה וניסוח. הניסוח שהעלינו הוא, שבסעיף 3 לחוק הארנונה לפצויים לנזקי מלחמה תשי"ד 1951, במקום סעיף קטן(ג), יבוא הסעיף הבא: - - - (קורא את הסעיף).

בהתייעצות עם היועצים המשפטיים ושני חברי הועדה שהודמנו לאותה התייעצות, סיכמנו שהדבר הטוב ביותר הוא להגיש הצעת חוק בנוסחה מקוצרת ביותר, והכל יעבור לתקנות שיוחקנו על ידי שר האוצר באישורה של ועדת הכספים. אני אביא את החוק בקריאה ראשונה ואומר שהוא מובא על דעת כל חברי ועדת הכספים.

י. בדר:

אני מרוצה מההודעה שלך שהנוסח מחייב אישור ועדת הכספים להתקין תקנות. אבל אני רוצה שהיועצים המשפטיים יאמרו אם נכון הוא הספק המתעורר אצלי, שלפי נוסחה זו ועדת הכספים רשאית אך ורק לאשר או לא לאשר את התקנות. אני חושב שהדבר הרצוי הוא, שהועדה תוכל להכניס תיקונים בתקנות, ואם הדבר אינו ניתן על ידי הנוסח שנתקבל, יש לשנותו בהתאם.

מכ קטרון:

לפי הנוסח שהובא, חייבת ועדת הכספים לאשר את התקנות. זאת אומרת שהיא אינה יכולה להכניס בהן תיקונים. פירוש הדבר שהצעת תיקון הבאה מטעם הועדה ואינה נראית לשר האוצר, יכול הוא להגיד: אינני מחקין תקנה זו. נדמה לי שאף אחד בוועדה לא ירצה שהועדה תחקין תקנות.

אחמול. נוצר תקדים בוועדה העבודה של הכנסת, שהייתי רוצה שתחילו אותו גם במקרה זה. יו"ר ועדת העבודה בהכניאו חוק בטוח משפחות מרובות ילדים אמר בקריאה שניה ושלישית מעל במת הכנסת, שמוזכר זמן אין הועדה בטוחה אם הנוסח שקבלה הוא מתאים וממצא את כל האפשרויות. ולכן סוכם בוועדת העבודה, שאם אחד מחברי הכנסת בכנסת הרביעית, יבקש תוך 6 חודשים לחקן וללטש את הנוסח, לא תהיה התנגדות לכך. נדמה לי שתקדים זה יכול לחול גם במקרה דנן. נוסח זה הוא הטוב ביותר שיכולנו להשיג בזמן הקצר שעמד לרשותנו.

אבל אינני אומר שהוא בסדר במאה אחוז.

י. קרגמן:

בועדת העבודה סוכם על כלל הסיעות, שגורגת סביבה אחת תציע תיקון, כל ימי הסיעות יתמכו בדין בתיקון,

אך לא בתיקון.

א. בהיר:

היות ושר האוצר הסכים לכך, שהתקנות תהיינה באישור ועדת הכספים, אני מציע שתהיה אפשרות לוועדת הכספים להכניס תיקונים בתקנות שיוצרו על ידי שר האוצר.

היו"ר י. גורי:

אתה יודע שתיקון זה איננו לרצונו של האוצר, אבל הוא השלים עמו. אני מקבל את ההצעה שננקוט בתקדים שיצרה ועדת העבודה, ואני אמסור הודעה ברוח זו מעל במת הכנסת.

י. בדר:

אני חושב שהדבר החסר בנוסחה זו הוא - הגדרה של נזקי עקיפין. ואני מוכן להביא הצעת הגדרה של נזקי עקיפין.

היו"ר י. גורי:

אני מציע שחבוא בדברים עם היועץ המשפטי ואם תציעו לנוסחה מתאימה, נדון בה.

ועתה אנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום: חוק זכיון צנור הנפט. אנו צריכים להצביע הצעותיו של חבר הכנסת סנה, ואותן הצעות שלא תתקבלנה ותהפוכנה להסתייגויות, אנו צריכים להחליט לאיזה מהן אנו נותנים רשות הנמקה.

ז. סוזאייב: האם יש הסתייגויות לחוק?

היו"ר י. גורי: הסתייגות אחת של מר רובין, לסעיף 3 של החוק.

הצעותיו של מר סנה הן: א) בסעיף 1 תווסף הפסקה: "אלא אם הכנסת תחליט עד ה-31.3.60 לבטלו או לשנות תנאי מתנאיו". ב) בסעיף 2 תווסף הפסקה: "אם החליט הכנסת עד ה-31.3.60 לצטל או לשנות תנאי מתנאיו". ג) בסעיף 3, במקום באישור ועדת הכספים של הכנסת יהיה כתוב: באשור הכנסת. ד) בסעיף 4, במקום הפסקה "תהיה כפופה לכל דין מדיני מדינת ישראל יבוא - - -".

באין תומכים בהצעות - לא הועמדו ההצעות להצבעה

היו"ר י. גורי:

אני רוצה להביא לידיעת החברים שלא השתתפו בישיבה שנתיימה ביום ה', בישיבה זו נעשה מאמץ משותף מצד כל חברי הועדה לסיים את הדיון בחוק זכיון צנור הנפט. והוכנס תיקון אחד חשוב, שהסכמים הכלוליים בסעיף 3 של החוק, יובאו לאישורה של ועדת הכספים. לסעיף זה יש הסתייגות ל מר רובין.

לנוכח מצב זה לא יהיה זה נכון, אם נאפשר לסייע אחת שאינה משתתפת בוועדת הכספים, ואיננה סיעה גדולה, לנמק 4 הסתייגויות. לכן אני מציע לתת אפשרות לסייעת מק"י לנמק רק את ההסתייגות לסעיף 3.

הצעת היו"ר י. גורי - נתקבלה

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לסעיף הבא בסדר היום - חוק לתיקון פקודת המטבע. נתקבל מכתב מנגיד בנק ישראל, וזו לשונו - - - (קורא את המכתב). נדמה לי שבכך נתיישבו כל חלוקי הדעות.

י. בר-עוסף:

אשר לפצויים עבור שטרות או מטבעות מזוייפים, אני טפלת בעניני המטבע גם בתקופת המנדט וידוע לי כי גם אז לא שולמו פיצויים בעבור שטרות או מטבעות מזוייפים. אם החוק מאפשר תשלום פיצויים, אינך מעמיד את הצבור על הסכנה והצורך בזהירות בקבלת שטרי בנק. לכן לא הכנסנו ענין זה לחוק, כי הממשלה הזהירה ביותר אינה יכולה למנוע זיוף שטרות.

מר קטרוף:

אני הייתי מציע כי סעיף 3 של החוק ינוסח כך: נגיד בנק ישראל, או עובד הבנק שהורשה לכך על ידי רשאי להפקיע תמורת תשלום פצויים, או בלעדיו - הכל לפי ראות עיניו - ויהיה רשאי להשמיד כל מטבע, כמשמעותו בחוק בנק ישראל, שהוא לדעתו מזוייף.

מ. קלמר: ברצוני לשאול: אם נעשה זיוף, מדוע צריך לסבול הפרט ולא המדינה, ומה הוא הנוהג בעולם?

י. בר-יוסף:

בשום מקום בעולם אין משלמים פצויים בעבור שטרות או מטבעות מזוייפים, כי אחרת אי אפשר למנוע הפצת

שטרות מזוייפים.

היו"ר י. גורי:

אם נקבע שתשלום הפצויים ייעשה בכל מקרה ללא יוצא מן הכלל, יהיה זה חוסר תבונה. זו צריכה להיות סמכותו הבלעדית של נגיד הבנק. לכן אני מציע לקבל סעיף 3 כמוצע.

סעיף 3 - נתקבל

היו"ר י. גורי:

אשר לתחולת החוק, ההצעה היא לקבוע את התאריך 1.4.60.

תאריך תחולת החוק 1.4.60 - אושר

חוק לתיקון פקודת המטבע - אושר

היו"ר י. גורי:

קבלתי מכתב מיו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת הרביעית, השופט העליון מר זוסמן, בו הוא מגיש לאישור ועדת הכספים הצעת התקציב של ועדת הבחירות המרכזית לכנסת הרביעית בסכום של 1,113,300 ל"י, תוך מחן סמכות ליו"ר להעביר סכומים מסעיף לסעיף.

מר בדר, שהוא אחד מסגני יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, נתבקש על ידי מר זוסמן, לתת הסברים על התקציב.

י. בדר:

ועדת הבחירות בחרה בוועדת משנה שבה השתתפו נציגי כל הסייעות לקביעת תקציב הוועדה, וועדת המשנה הציעה פה אחד תקציב גדול יותר מזה. הצעה זו נדונה בהרחבה במליאת ועדת הבחירות המרכזית מתוך רצון להגביל את התקציב, אבל הדבר לא עלה בידה, בגלל הצורך ברזרבה והכנסת 100 אלף לירות לרזרבה בלי כל כוונה להשתמש בהם, אלא מתוך ידיעה שקשה יהיה לכנס את ועדת הכספים בחודש האחרון של עבודת הוועדה. ועדת הבחירות לכנסת השלישית הוציאה 720 אלף לירות. אבל למעשה ההוצאה היתה גדולה יותר, אלא שחלק מההוצאות נזקף על חשבון ועדת פנקס הבוחרים. אם נביא בחשבון שמאז הבחירות לכנסת השלישית גדל מספר הבוחרים ומספר הקלפיות והוצאות הנייר והדפוס עלו ב-60-70 אחוז, הרינני לחוש שאנו יכולים להמליץ על התקציב שהוגש.

ז. סוזאייב:

האם אתה יכול להתחייב שלא יהיה תקציב נוסף?

י. בדר:

יש לנו בטחון, שאם לא יקרו דברים יוצאים מגדר הרגיל, לא רק שלא נדרוש תקציב נוסף, אלא נחסוך סכום מסויים.

תקציב ועדת הבחירות המרכזית לכנסת הרביעית, כפי שהוגש על ידי יו"ר ועדת הבחירות המרכזית - א ו ר

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לחוק ערבויות לסחר חוץ תשי"ט-1959.

נשמע דברי הסבר לחוק מפי המנהל הכללי של האוצר מר ארנון.

מר ארנון:

מוסד לבטוח הייצוא קיים היום כמעט בכל המדינות המטפלות באופן רציני בייצוא. הבטוח הגדול ביותר קיים בארצות מערב אירופה. מתוך נסיון הפעולות שלנו לעידוד הייצוא, הגענו למסקנה שאיננו יכולים לקיים את הייצוא בלי מוסד כזה. המוסד צריך לבטח את הריזק של הייצואן לאי-תשלומים של היבואן בחו"ל. למעשה ישנם 3 סיכונים: סיכון פוליטי, סיכון מוניטרי, כאשר מדינה זרה אינה רוצה להעביר כספים, וסיכון אינדבידואלי. בענין הסיכון הפוליטי קיים דיון בממשלה באיזו מידה היא מוכנה לקבל סיכון זה.

המוסד החל בפעולתו באפריל 1958. והוא נעזר במידה גדולה על ידי אחד המומחים ששלח לנו האו"ם, מר איטב מאנגליה שמילא תפקיד חשוב בחברה לביטוח הייצוא באנגליה ולאחרונה יצא לפנסיה. הוא בא אלינו ל-3 חדשים ונשאר 6 חדשים. ואנו קבלנו ממנו את הידע מבלי שהיינו צריכים לשלם דמי לימוד שצריך לשלם במקרים כאלה.

אנו מבקשים אישור ועדת הכספים על גובה הריזק. ברור שזה צריך להיות סכום כולל. החברה תהיה אחראית, והממשלה תיתן את הכיסוי על כל השחורות שהיצואנים שולחים לחו"ל. הפרמיה נועדה לתשלום ההפסדים במידה שיהיו כאלה. בשטח זה יותר מאשר בכל יתר השטחים קיימת סכנה גדולה של הפסדים. אבל אנו יודעים שנסיון של מוסדות כאלה בארצות אחרות, שבתקופה

של 20 שנה הירווחים מאזנים את ההפסדים. זהו הרקע הכללי. ואם תרצו לקבל הסברים מפורטים, מר זיבשטיין שהוא מנהל החברה, ימסור לכם.

ז. סוזאייב: חוק זה הוא חוק חשוב לכל הדעות. אבל כאשר אני קורא את החוק כפי שהוא מנוסח, אינני מוצא בו שום הגדרה ממשיכה, וקודם כל התדרה מהו סיב הסיכון. אנו עומדים בפני הרחבת הייצוא בממדים ניכרים. ועניין זה של מתן ערבויות עשוי להכניס את המדינה להתחייבויות ראיניות מאד. אני חושב שהתקופה הקצרה של 15 חדש שהמוסד פועל אינה מעידה שרכשנו נסיון מספיק. באנגליה מוגדרים מה הם הסיכונים שחברת ביטוח הייצוא נוטלת על יצמה, והדבר אינו נתון לשיקול דעתו של שר האוצר או של המוסד. אני שואל אפוא: האם לא היה זה מן החבונה לקבל את החוק בצורתו המוגשת לתקופה מסוימת, מתוך הנחה שבתקופה זו לרכוש את הנסיון הדרוש, ונדע מהו היקף העסקות ומהו היקף הסיכונים. ורק אז נקבל חוק הרבה יותר מפורט ומוגדר.

י. בדר: אינני יודע מה נעשה כאן? האם יש הגינות ויושר בבית הזה או לא? כאשר הובא החוק לקריאה ראשונה דרשתי דיון סיעתי. אך משום מה אזניה לא החליט על מספר השעות. הסכמתי לסיום הדיון ודברי חשובה של שר האוצר בתנאי אחד, שבטרם נכנס לדיון מעשי בחוק ימסור שר האוצר אינפורמציה מלאה על הערבות שנחנה או לא נחנה לעסקות הנשק עם גרמניה על ידי האוצר או משהו מסעמו. שר האוצר הבטיח מעל במת הכנסת שיחן אינפורמציה זו למחרת היום בוועדת הכספים. אולם עד היום לא קבלתי אינפורמציה זו. אני מציע אפוא לדחות את הדיון בחוק זה עד ששר האוצר ימסור - לפי הבטחתו - אינפורמציה על הערבות שנחנה לעסקות הנשק עם גרמניה.

מחר יופיע שר האוצר בפני הוועדה.
נדחה אפוא את הדיון לישיבת מחר.

היו"ר י. גורי:
י. בדר:

אני יכול להחליט לקבל את הצעת מר בדר ללא הצבעה, ואני יכול להעמידה להצבעה לפי הפרוצדורה המקובלת.

היו"ר י. גורי:

ז. סוזאייב: אינני להוט אחרי דחיית הדיון. אני מבקש את מר ארנון להבטיח^(כ) כי מחר ינתן הסבר מלא על שאלתו של מר בדר. ולאור הבטחה זו, אבקש את מר בדר להסיר את הצעתו.

י. בדר: אינני מקבל את ההצעה.

מר ארנון: לחברה לביטוח הייצוא לא היה שום קשר עם עסקת הנשק. לא השתמשנו בחברה למתן ערבויות לעסקות הנשק. אבל אינני חושב שהמנהל הכללי של משרד האוצר צריך לחזור על הבטחתו של שר האוצר.

בעקבות דבריו של מר סוזאייב ברצוני לומר שהממשלה אינה מתכווננת לכסות הפסדים. אבל באופן חוקי הממשלה צריכה לתת ערבות בסכומים גדולים למרות שאף פעם לא יהיה נזק כל כך גדול.

מ. קלמר: מדוע אתם דורשים 20 מליון לירות?

מר ארנון: משום שסך הכל של ההתחייבויות התיאורטיות אינו עולה על 20 מליון לירות.

היו"ר י. גורי: מר בדר, האם לאחר הודעתו של מר ארנון, ובהתחשב בעובדה שמחר יופיע שר האוצר בפני הוועדה, הצעתך

בעינה עומדת?

י. בדר: חוק זה כפי שהוא מנוסח, אינו מתיחס לחברה קונקרטיה. הצעת חוק זו נוחתת סמכות כללית לשר האוצר לתת ערבויות במישרין או בעקיפין לכל עניין. הידיעה שקראנו בעתון היתה, ששר האוצר נתן ערבות לעסקת הנשק עם גרמניה. אני רוצה לדעת האם זה נכון שהוא נתן ערבות בלתי חוקית בלי אישור ועדת הכספים. לכן הצעתי בעינה עומדת.

האם היא חלה גם על שמיעת סקירתו של מר זיבשטיין?
לא.

היו"ר י. גורי:
י. בדר:

נשמע אפוא סקירתו של מר זיבשטיין ואחר כך אשקול
אם להצביע הצעת מר בדר או לאו.

היו"ר י. גורי:

מר זיבשטיין:

בכל הארצות, ובעיקר בארצות אירופה המערבית, העוסקות
בייצוא, קיים מכשיר לעידוד הייצוא. מכשיר זה תפקידו
לתת ערבויות ליצואנים נגד סיכויי אי-תשלום מסחריים מפוליטיים. הסיכונים
המסחריים - במקרה שקונה פושט את הרגל או מתמיד באי-תשלום במשך תקופה
מסויימת. הסירונים הפוליטיים מחלקים לשנים: סיכונים פוליטיים מובהקים,
כמו הפיכות ומלחמות, וסיכונים פוליטיים-כלכליים; זאת אומרת, שהמדינה
נמצאת במצב קשה ואינה יכולה לשלם תמורת הסחורות שהיא מייבאת. משום כך
בין אם המכשיר הוא חברה צבורית ובין אם הוא מחלקה ממשלתית. הערב להפסדים
הכספיים הוא אוצר המדינה. תורכיה חייבת היום מאות מליוני דולרים שחברות
מסוג החברה שלנו בטחו אותם. והיא עשתה הסדר לתשלום החובות במשך 12 שנה.
עובדה היא שאילו יצואני צרפת או אנגליה היו צריכים לעמוד בסיכונים אלה,
היתה קטסטרופה כלכלית במדינותיהם.

הסכום של 20 מליון לירות שנקבע בחוק מבוסס על
חישובי הייצוא בשנת 1957. לפי שעה הבאנו בחשבון רק את הייצוא התעשייתי,
כי אנשי ענף ההדרים טענו שבטוח זה עדיין איננו דרוש להם.

החברה שלנו החלה בפעולתה באפריל 1958. ב-3 החדשים
הראשונים הוצאו פוליסות שהערך הנקוב שלהן עלה על מליון לירות. כעבור
3 חדשים עלה היקף הפוליסות, שמספרן הגיע ל-36 עד 9,5 מליון דולר.
וב-31.12.58 הגיע ערך הפוליסות ל-16,250,000 דולר. ב-30.6.59 הגיע היקף
הייצוא ל-34 מליון לירות ו-60 פוליסות. האחריות המכסימלית שלנו לפי
פוליסות אלו היא רק ל-13,395,000 לירות; עד 30.6.59 הוצהר על ייצוא בסכום
של 9 מליון לירות שהיה מבוסס על ידינו. יתר הערבות מגיע ל-2,5 מליון.

אנו איננו נותנים ערבות ללא בדיקה ובקורת. יש לנו
סוכנים מיוחדים בארצות השונות, ואנו מאורגנים בארגון הבינלאומי של מוסדות
אלה ונעזרים בו. אולי תשמחו לשמוע, שבועידה שהתקיימה ביוני באמסטרדם נחשבה
ישראל כבעלת רקורד טוב בשטח זה. אנו מכסים 75 אחוז מההפסד בסיכונים
מסחריים ו-85 אחוז מההפסד בסיכונים פוליטיים.

ז. צור: מה הוא גובה הפרמיה?

מר זיבשטיין: גובה הפרמיה חלוי ב-3 אלמנטים: א) טיב החמר, חמר
גלם או חמר מוגמר; ב) תקופת האשראי; ג) ארץ הייצוא.
יש לנו דירוג של הארצות שנקבע על ידי מאזן התשלומים והמאזן המסחרי
של אותה ארץ ועמידתה בהתחייבויותיה בעבר.

היו"ר י. גורי: בשים לב לנימוקו הלגיטימי של מר בדר, לא אעמיד להצבעה
את הצעתו לסדר. ברור אפוא שאנו דוחים את הדיון בחוק
זה עד לאחר קבלת האינפורמציה מפי שר האוצר.

אנו עוברים לסעיף הבא בסדר היום - פחת על בנינים.
החוק עבר בוועדת המשנה פה אחד, ולכן אפשר להניחו על שולחן הכנסת ולהביאו
לקריאה שניה ושלישית ללא שנוי. אני מעמיד להצבעה חוק הפחת על בנינים.

ה צ ב ע ה

חוק הפחת על בנינים - אושר

היו"ר י. גורי: ועתה אני מעמיד להצבעה נוסח התיקון לחוק הארנונה.

ה צ ב ע ה

נוסח החוק לתיקון חוק הארנונה - אושר

עליו ימנה נציג המנהל הכללי של המס הכספי, וימנה נציג של המנהל הכללי של המס הכספי, וימנה נציג של המנהל הכללי של המס הכספי.

ועדת המס הכספי תמנה נציג של המנהל הכללי של המס הכספי, וימנה נציג של המנהל הכללי של המס הכספי, וימנה נציג של המנהל הכללי של המס הכספי.

2. תמונה:
בועדת משנה זו היו שני נציגים נבחרים על ידי האגודה להגייץ לסיכום אחיד. ואני מניא נפני יחד שתי הנציגות. יצאתי להשאיר את המצב כפי שהוא: השניה - להפחית את היטל על דרכון ויחסי יציאה עד למחציתו. מהי הדרכון כיום הוא 60 לירות והיתר יציאה - 40 לירות. ושתי ה"א, כי במידה ונרושים כספים לאוצר, זהו המס הפחות קשה מכל המסים האחרים ולכן אני מציע להשאירו.

ש. בבה:
אין לי מה להוסיף על דברי הנציגים הקודמת. אינני חושב שהמחיר המופרז של הדרכון והיתר היציאה מקל על אנשים הבאים להתאזרח בישראל, במידה והמדובר בעוללים מארצות המערב. זאת ראשית.
שנית, הדרכון הוא שירות, שירות שהמוינה חייבת לאזרחים ללא תשלום.

אני מציע אפוא להחזיר את מחיר הדרכון והיתר היציאה, מחוץ הנחה שבמידה והמדובר בתקציב 1959/60 העניין אינו אקטואלי יותר מכיוון ש-90 אחוז מההכנסה שהיתה צריכה לבוא ממקור זה, כבר הושגה. והיא, אם תראו שהמדינה אינה יכולה להתקיים בלי מקור זה, בשנת התקציב הבאה תוכלו להגדיל מחדש את מחיר הדרכון והיתר היציאה.

3. צור:
בועדת המשנה הופיע נציג הסוכנות היהודית ודרש שלא ייטל היטל זה על נציגי הסוכנות היוציאים לחו"ל.
4. ספיר:
האם ועדת המשנה נסתה לברר את הבעיה לאור הצד הפיסקלי שלה?

א. כהן:
אני מוכן לדון על כך. אבל אינני מסכים להיטל על הדרכון ובודאי לא על היתר היציאה.
5. אפרתי:
הועדה לא דנה בזה.

6. ספיר:
אני רוצה לומר כי במידה ואני חברי נצביע בעד הקטנת דמי הדרכון וההיטל, אין זאת אומרת שאנו שוללים דיון על הבעיה הפיסקלית.

היו"ר י. גורי:
אם ועדת הכספים תרצה לבטל דמי היתר יציאה ולהקטין מחיר הדרכון ולהטיל את ההפרש על מס הנסיעות, נתחיל לקבל הזכירים מכל חברות הנסיעות שירצו להופיע בפני הועדה. במצב זה אולי היה זה מן הנכון אם נאמר שבשנתי היסודי תדון ועדת הכספים של הכנסת הרביעית לקראת שנת התקציב 1960/61, וההצעה שלפנינו אנו מאשרים עד 1960?

מר קטרון:
נדמה לי שאין מקום לאשר את תעריפי הדרכון והיתר היציאה, כי המדובר בהצעה לטור היום.

היו"ר י. גורי:
אני מציע שועדת הכספים, בעקבות ההצעה לטור היום של מר בבה, תניח על שולחן הכנסת החלטה, שהועדה קיימה דיון בעניין זה ומביעה דעתה, שועדת הכספים של הכנסת הרביעית, לקראת הכנסת תקציב לשנת 1960/61 תשוב לדון בבעיה. ולפי שעה אין הועדה ממליצה על שנויים.

ח. רובין:
אני מקבל את החלק הראשון של הצעתך. אשר לחלק השני אני מציע את הנוסחה לאחר הדיון מביעה ועדת הכספים את דעתה שמן הראוי להקטין את האגרה על היתר יציאה עד למנימום ולכסות את ההפרש על ידי מבנה אחר של מס הנסיעות.

היו"ר י. גורי:
אולי תקבל תיקון, שבדיון בנושא זה בועדת הכספים הועלתה הצעה שמן הראוי להקטין את דמי היתר היציאה עד למנימום מסויים ולכסות את ההפרש על ידי מבנה אחר של מס הנסיעות. הועדה קבלה הצעה זו והצעה זו תשמח חמור לדיון לוועדת הכספים של הכנסת הרביעית.

י. ספיר:

הצעת הראשונה - לבטל לגמרי את כל
המס על היתר-היציאה.

אם לא תתקבל הצעת זו, הרי אני
תומך בהצעתו של ח"כ רובין להקטין את המס על היתרי היציאה עד למינימום.

הצעת השלישית - להפחית את המס על

הדרכון עד למחצית.

על כך יכולה וועדת הכספים להחליט,
ובייחוד לאור ההערה, כי מבחינה פיסקאלית לא יהיה זה דבר בעל

חשיבות רבה.

הוועדה מקבלת הצעה, שהיא ממליצה

על חיפוש דרכים לאזן את הגרעון שייגרם על ידי תיקונים אלה אם
בצורה של מס על הנסיעה ואם בצורה אחרת.

היו"ר י. גורי:

אני מעמיד להצבעה שני מהלכים: האחד
שמציע חבר הכנסת ספיר - להחליט עתה

על ביטול המס על היתרי היציאה, או מינימום של מס על היתרי היציאה
והפחתת מחיר הדרכונים עד למחצית; והמהלך השני, אותו מציע אני,

כי בשלב זה לא נקבל החלטות מוחלטות, אלא נודיע, כי הועלתה הצעה
בוועדת הכספים על שינוי במבנה המסים הללו בדרך של ביטול דמי היתרי

היציאה או הקטנתם במידה ניכרת והפחתת מחיר הדרכונים, ואנו ממליצים
בפני וועדת הכספים של הכנסת הרביעית לדון בכך. זהו המסלול להצעה זו.

חבר הכנסת רובין הציע להחליט ואני

מציע שלא להחליט. השאלה היא: אם מקבלים אתם את המהלך אותו אני מציע?

ד"ר קיסרון:

יש לי ספקות רציניות לגבי הלגיטימיות
של הצעת יו"ר הוועדה. איך יכולה

וועדת הכספים של הכנסת השלישית להחליט משהו שיעשה בוועדת הכספים
של הכנסת הרביעית?

היו"ר י. גורי:

יכולה וועדת הכספים של הכנסת השלישית
להביע משאלה.

ד"ר קיסרון:

אנו דנים היום במסגרת הצעה לסדר היום
שהועלתה בכנסת השלישית והועברה על

ידיה לוועדת כספים זו. עם גמר הכנסת השלישית יורדת הצעה זו מעל
סדר היום.

היו"ר י. גורי:

יש בזה צדק ואין בזה צדק. גם החוקים
שמניחים אותם על שולחן הכנסת ומקיימים

בהם עתה קריאה ראשונה, כאילו אין להם כל תוקף. יחד עם זה ברור, כי
ככנסת הרביעית הם יחזרו לשולחן הכנסת. היו דברים מעולם.

א. כהן:

הסדר של סיכום דיון בהצעה לסדר היום
אינו יכול להיות אחר מאשר סיכום על

ידי רוב והצעות מיעוט. כל נסיון על דחית הענין לזמן אחר - לא בא בחשבון.

ח. רובין:

הערה אחת בקשר עם הצד המשפטי של הענין.
לא שמתי לכן לב עד שהתעורר לכן ד"ר

קיסרון. הצעתו של היו"ר היא

היו"ר י. גורי:

לא משכנעת אלא משאלה.

ח. רובין:

אי אפשר גם להביע משאלה.

היו"ר י. גורי:

טוב, אני מוותר על הגיוני, וניגש להצבעה.

לפנינו הצעתו הראשונה של חבר הכנסת
ספיר: לבטל מעתה ואילך כל תשלום שהוא בעבור היתרי יציאה.

ה צ ב ע ה

הצעתו של ח"כ ספיר לבטל את התשלום בעבור היתרי היציאה - לא נתקבלה

היו"ר י. גורי:
ועתה אנו עוברים להצעתו של ח"כ רובין,
שהיא גם ההצעה האלטרנטיבית של ח"כ ספיר,
לצמצם את דמי ההיתר עד כדי מסגרת של אגרה רגילה, שהיא באה לשלם רק את
עצם הפעולה ואינה יוצרת יותר מקור פייסקאלי.

ח. רובין:
זו הצעתי הראשונה. הצעתי השנייה אומרת:
ההפסד שייגרם לאוצר יכוסה על ידי
תוספת מתאימה של מס נסיעה.

אני מסכים לחלק את שתי ההצעות ולהצביע
עליהן בנפרד.

א. בהיר:
אני מציע להצביע מול הצעת ח"כ רובין
את ההצעה שהיו"ר ניסחה.

היו"ר י. גורי:
לא נלך בניגוד לסדר המקובל. נצביע
את הצעתו של ח"כ רובין בעד ונגד.

א. בהיר:
ואיפה הצעתו היו"ר?

היו"ר י. גורי:
ח"כ בהיר זוכר בדיואי את הצעתי האומרת:
לפי שעה לא להצביע. כיוון שכך, הוא
ספיר ונגד הצעתו של ח"כ רובין ועל ידי
יכול להצביע נגד הצעתו של ח"כ
כך להצביע בעד הצעתי.

א. בהיר:
קודם יש להצביע את הצעתו ח"כ גורי,
כי אם היא מתקבל, הרי מסילא נופלות
יתר ההצעות.

היו"ר י. גורי:
נכון, שיש הגיון להצביע קודם את ההצעה
המרחיקה לכת ביותר, אולם כשהעליתי
את הצעתי עורר הדבר סערה.
לחזור בי ולהתחיל סדר חדש.

י. קרגמן:
הצעה לסדר. הנושא המקורי שהועלה לדיון
היה מחיר הדרכון.

הצעתו של ח"כ רובין מדברת על הקטנת
מחיר האגרה עבור תשלום היתרי היציאה והצורך להטיל את ההפרש על מס
הנסיעות. בקשר למס נסיעות מן הדיון לקיים קודם דיון בהשתתפות ב"כ
חברות הנסיעות הנוגעים בדבר. רק אחר כך אפשר יהיה להצביע. יתכן
והצעתו הראשונה של ח"כ רובין תתקבל מבלי שתתקבל הצעתו השנייה, ואז
לא יימצא כיסוי. על כן אני מציע, שהצבעה תיערך אך ורק בענין המקורי
שהועבר לוועדת הכספים - מחיר הדרכונים.

היו"ר י. גורי:
אין מקום להעלות הצעות לסדר באמצע
ההצבעה. כך אומר לי ד"ר קיסרון.
יכול היה חבר הכנסת קרגמן להציע הצעתו עוד לפני ההצבעה. מאחר שלא
עשה זאת - החמיץ הזדמנות.

ז. סוזאייב:
אנו מבקשים להמשיך בהצבעה. זה שמפא"י
תישאר הפעם במיעוט אינה סיבה
לדחיית הצבעה.

א. בהיר:

הודעה אישיה: סדר ההצבעה של היו"ר אינו נותן לי אפשרות להציע הצעות מריטוריות, מכיון שהוא העמיד להצבעה הצעות של שני חברי וועדה, בו בזמן שצריך היה להעמיד להצבעה את השאלה העיקרית: האם נשאר המצב הקיים אם לא. אילו הוחלט על ביטולו של המצב הקיים - הייתי מציע הצעות מריטוריות. מכיוון שלא כך עשה היו"ר, לי אין אפשרות להשתתף בהצבעה, כי נשללה ממני האפשרות להציע הצעות מריטוריות.

היו"ר י. גורי:

אני מטשיך בהצבעה.

עתה להצעת ח"כ רובין להפחית את תשלום דמי היתר היציאה עד כדי שער שיכסה את הוצאות השירות.

ה צ ב ע ה

בעד הצעתו של חבר הכנסת רובין - 7
נ ג ד - 4

הצעת ח"כ רובין - נ ת ק ב ל ה

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לחלק השני בהצעתו של ח"כ רובין האומרת: שהתפסד בהכנסות שייגרם לקופת האוצר על ידי תיקונים אלה יכוסו על ידי תוספת מסויימת על מס הנסיעות.

ה צ ב ע ה

בעד הצעתו של חבר הכנסת רובין - 4
נ ג ד - 2

הצעתו של חבר הכנסת רובין - נתקבלה.

היו"ר י. גורי:

ועתה לענין הדרכונים. חבר הכנסת ספיר מציע לחזור למצב שהיה לפני

ההעלאה האחרונה.

ה צ ב ע ה

בעד הצעתו של חבר הכנסת ספיר - 7
נ ג ד - 7

הצעתו של חבר הכנסת ספיר - לא נתקבלה.

א. בהיר:

עכשיו אני שואל את היו"ר: איפה הצעתך אתה?

היו"ר י. גורי:

תוצאות ההצבעה עושות את הצעתי כמיותרת. לפי הגיוני ההצבעה על הצעתי מיותרת, אך באופן פורמאלי נכון שאפשר לדרוש להצביע אותה.

ד"ר קיסרון:

זה לא היה מיותרת אלמלא ההצבעה שכבר התקיימה.

היו"ר י. גורי:

לאור דברי ההסבר של ד"ר קיסרון אני מבקש מחברי הוועדה לא לחייבני לקיים הצבעה.

י. גור:

אתם יכולים לדרוש רביזיה.

ג. קיסרוב:

זו באמת הדרך היחידה.

5.13.5

אני מקש רביזיה

היו"ר י. גורי:

אם מבקשים רביזיה, הרי לא עכשיו.
עכשיו לא אקיים דיון על רביזיה.

הזמנו זו בפעם השלישית את חבר הכנסת

כץ. נשמע מה בפיו.

הצעה לסדר היום שהועברה לוועדת הכספים בענין
זכות גיטלאוח לנפגעי הנאצים והנכים באוסטריה.
=====

י. כץ:

באתי לוועדת הכספים בקשר להצעת לסדר
היום בענין נכי המלחמה מאוסטריה.

אינני מביע את דעתי האישית בלבד.

חבר הכנסת רימלט המצטרף לדעתי בענין זה נתן לי יפוי כוח מלא.

אנו רואים עוול בכך שלא כללה ממשלת
ישראל בין נכי קרבנות הנאצים גם את הנכים מאוסטריה בחוק הגיטלאוח.
מנקודת ראותנו אין הבדל בין האוסטרים לבין הגרמנים באכזריותם לגבי
היהודים. אין אנו יכולים לקבל את הגירסה המרחפת בחוגי הממשלה,
כאילו היו שני צדדים: צד אחד - הגרמנים הרעים; צד שני - האוסטרים
הטובים והמטייבים.

אני שולל בהחלט את זכותה של אוסטריה
לראות את עצמה כנכבשת על ידי הגרמנים. אני אומר: אותו דין החל
על הגרמנים חל גם על האוסטרים. הקלגסים גם מהם יצאו. אי אפשר
לשחררם מהחובה.

אני רוצה לקבוע, כי סך כל הנפגעים
מאוסטריה מהווים מספר קטן במדינתנו - עד מאה איש.

חוק נכי הנאצים מתנה את הזכות לקבלת
קיצבה רק לאלה המקבלים הקצבה מגרמניה. בשנת 1952 כשקיבלה ממשלת
ישראל את שלשה מיליארד המרק כפיצוי גלובאלי עבור הקרבנות, לא הוצאו
האוסטרים מכלל חוק הפיצויים. רק בשנת 1956 הוצאו האוסטרים, לפי
סעיף מפורש בחוק הגרמני.

אני חושב, כי לא חוקי הוא לשלול
טרואקטיבית זכותם של אלה שהיו בעלי זכויות.

אני חושב שממשלת גרמניה הוציאה בשנת
1956 את הקרבנות האוסטרים מהזכות לקבלת פיצויים, מאחר שממשלת
אוסטריה התחייבה לפצותם וקיבלה למטרה זו גם תשלום מיוחד.

ממשלת ישראל לא דאגה במאומה לחוץ
על אוסטריה. ואם יש ענינים פוליטיים המחייבים יחסים תקינים בינינו
לבין האוסטרים, הרי זה ענין למדיניות חוץ של המדינה, אך לא
לשלילת זכויות מאנשים אוממלים, המהווים סיעוט והחיים במצוקה.

אנו מבקשים לראות את נפגעי הנאצים
מאוסטריה כאת נפגעי הנאצים מגרמניה. אני מבקש מהוועדה להתייחס
לענין זה בכובד ראש, כי יש בו כדי ליצור אי צדק משווע כלפי מספר
אזרחים היושבים בתוכנו ואינם נהנים מהזכויות שהוענקו לאחרים.
יש למצוא אפשרות לכללם בחוק התגמולים.

יהיה זה לכבוד הכנסת והממשלה אם
נמנע עוול ונדע להעריך את מצוקתם של אלה.

בל ננצל את האינטליגנציה והשקט של
יוצאי אוסטריה, שאינם יודעים לנקוט במעשי אלימות.

י. קרגמן:

הייתי יו"ר וועדת המשנה שטיפלה בחוק זה וסיכמה את עבודתה פה אחד ללא הסתייגות. ענין התגמולים ליוצאי אוסטריה גם הוא נידון בוועדה. הודעתי אז מעל במת הכנסת ועל דעת הוועדה כולה, כי תוך כדי דיון על החוק התעוררה בעיית הנכים יוצאי אוסטריה. הוועדה לא כללה אותם אז בחוק. היא רק ציינה, כי אין החוק מוצע חל עליהם. אך שר האוצר הסכים, כי בביצוע תכנית השיקום לנפגעי הנאצים יוכלו גם נכים יוצאי אוסטריה בתכניתו.

מר שרון:

בזמן הדיון באותה וועדת משנה הועלה הדבר, נידון והורד מעל הפרק. אם אז מצאה הוועדה לנכון להוריד את הדבר מעל הפרק - אינני מבין מה נשתנה מאז.

היו"ר י. גורי:

שמעתי את דברי יו"ר אותה וועדת משנה ואת דברי מר שרון. אינני אומר, כי אני מפסיק בענין זה את הדיון. הדיון יימשך. וועדת הכספים לא יוצאת לפגרה. אני מתחייב שנסיים את הדיון בשאלה זו ואני מבקש את חבר הכנסת כץ לקבל את דברי לתשומת לב.

י. כץ:

חודה רבה.

חוק לעידוד השקעות הון (תיקון)

=====

היו"ר י. גורי:

זכור לחברי הוועדה, כי ביום א' עת פתחתי את הישיבה כדי לסיים את הדיון בחוק לעידוד השקעות הון, מסרתי, כי ועדת המשנה שטיפלה בחוק זה השקיעה בו עבודה רבה ומאומצת, הכניסה לא מעט תיקונים והצעות המונחות מתחלקות ל-3: א. הצעות נוספות; ב. הצעות מנוגדות; ג. הצעות מקבילות באותם סעיפים.

בשם ועדת המשנה ביקשתי, כי במליאת הוועדה לא יידונו אותם הסעיפים שאין בהם חילוקי דעות, כי הרי לשם-כך נבחרה ועדת המשנה. נסתפק בכך, שהוועדה תרשום לפנייה, כי בסעיפים אלה אין הצעות אחרות והסעיף בחקבל בנוסח שהוצע על-ידי ועדת המשנה.

אשר לסעיפים שיש בהם הצעות מקבילות, מנוגדות או נוספות - תינתן לבעל ההצעה אפשרות לחוות את דעתו במשך 5 רגעים. על-כך תינתן תשובה, ואחר-כך תחייים ההצבעה.

לא היתה התנגדות לסדר שהצעתי.

כשנגשנו לדיון הוברר, כי אין תחת ידינו החומר המבוקש. הפסקנו את הישיבה. אני מקווה, כי עתה מונחות כל ההצעות בפני חברי הוועדה.

אני רוצה למנות אותם הסעיפים שאין בהם התנגדות, ושהוועדה רושמת לפנייה כי נתקבלו: סעיפים 2, 5, 6, 7, 8, 12, 17, 19, 20, 21, 24, 32, 34, 35, 39, 41, 44, 48, 54, 59, 60, 61, 63, 65, 71, 72, 74, ומ-76 ועד 94 ועד בכלל.

אנו רושמים לפנינו כי בסעיפים אלה אין הסתייגויות. אם נפלה איזו טעות - ייטבו את תשומת לבי הנוגעים בדבר כשנגיע לסעיפים עליהם הסדובר. שמורה לחברי הוועדה הזכות להציע בסעיפים אלה את התיקונים שהציעו.

ועתה נעבור לפי סדר הסעיפים הכוללים

הסתייגויות.

הסתייגות לחבר-הכנסת בדר
לשם החוק. חבר-הכנסת בדר מציע לקרוא לחוק בשם: "חוק
לעידוד ריזמה כלכלית ולהשקעות הון".

י. בדר:
אני מנסק את הצעתי: חוק
זה בנוי אחרת לגמרי משבנוי
החוק הקודם. החוק הקודם בנוי היה על מושג של השקעות. חוק
זה בנוי על מושג של תכנית. אין אנו מאשרים עתה השקעה, אלא
תכנית: תכנית להשקעה, תכנית להרחבה, תכנית למימון הון חוזר
ואפילו תכנית לשיפור ללא כל השקעה.

נוסף על-כך נותן חוק זה אפשרות
לתת זכויות לא להון, אלא לעובד מקצועי, לפטנט וכו'.

מבחינה זו שם החוק מוגבל מדי.

היה מקום לנסוח קצר של שמות
חוקים, כשנהוגה הייתה השיטה המנדטורית, כי אמרי שם החוק הופיעה
תמיד כותרת המסבירה בהרחבה את מטרתו של החוק.

ד"ר קיטרון:
בכונן שלפי השיטה המנדטורית היה
השם קצר, אולם מתחת לו הופיעה
כותרת שהסבירה, כי מטרתו של החוק היא כזו וכזו. שיטה זו ביטלנו
עוד בשנת 1948.

י. בדר:
כיוון שאין בחוקים שלנו כותרת
מסבירה, הרי אין יותר מקום לקצר
בשמות החוקים.

היו"ר י. גורי:
האם רוצה מישהו לנסק את התנגדותו
להצעתו של חבר-הכנסת בדר? אני
מבין שלא.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר-הכנסת בדר לשם החוק - לא נתקבלה

ס ע י ף 1
=====

י. בדר:
הצעתי אומרת להוסיף: וניצול
מלא של כושר הייצור של מפעלים
קיימים.

אני מנסק: המגמה הטובה מחייבת
ניצול מלא של כושר הייצור של המפעלים הקיימים. אני חושב כי
מגמה זו עומדת בהתאמה עם החוק עצמו. לא חשבת, כי ימצא איש
שיתנגד לה. החייתה יכולה להתפרש בכך, שאין אנו מעוניינים בניצול
מלא של המפעלים הקיימים. אם זו כוונתכם - נתרוכח בפני העם.

היו"ר י. גורי:
איני רואה סיבה להתנגד להצעתו של
חבר-הכנסת בדר. אמצא אף במצב
לא קל אם אצטרך להתנגד להצעתו זן מעל במת הכנסת. ברור לי, כי
עידוד השקעות הון ערוך גם במישור זה.

ז. סוזאייב:
אני מצטרף להצעת חבר-הכנסת בדר.

היו"ר י. גורי:
אני רוצה להבין מה היה חטעם
להתנגדותו של האוצר.

מר אריאלי:
אנו חושבים, כי ניצול יעיל של
אוצרותיה ויכולתה של המדינה כולל

רק משום שהחברים אתם, כי זה מיותר, לא
הייתי מציע להתנגד. אם זה עומד בניגוד -

היו"ר י. גורי:

זה דבר אחר.

לא, אין זה עומד בניגוד.

מר אריאלי:

אם כן - נצביע.

היו"ר י. גורי:

ה צ ב ע ה

בעד הצעתו של חבר הכנסת בדר - 5
נגד - 4

הצעתו של חבר הכנסת בדר לסעיף 1(1) - נתקבלה.

ס ע י פ 1(3)
=====

י. בדר:
בעיני חלוקה מתוכננת של אוכלוסין
על פני שטח חמורה מאד. מביאים בני-
אדם ישר מן האניה ואומרים להם: פה עליכם להיות, פה תקבלו לידה, פה
תעבדו עבודות דחק. אם לא תהיו כאן - לא תקבלו דבר, לא תקבלו עבודה,
לא תקבלו שיכון, לא תקבלו עזרה רפואית.

דומני, כי זכות ראשונית של העולה
היא לבחור לו מקום מגורים, מקום עבודה ולקבל מהמדינה עזרה על כך.

מה התכנון? אולי תגלו לנו איך
אתם עתידים לתכנן? מי מתכנן? לפי ראות עיניו של מי? לפי איזה
שרירות?

י. ספיר:
הצעתי היא: עדוד חלוקה של האוכלוסיה
על פני שטח של כל הארץ.

י. בדר:
אני מאמץ את הצעתו של ח"כ ספיר.

אנו מצביעים. היו"ר י. גורי:

ה צ ב ע ה

הצעתו של ח"כ בדר-ספיר - נחקה לה

הסתייגות לח"כ צור.

היו"ר י. גורי:
באותו סעיף הסתייגות לחבר הכנסת רובין
המציע להוסיף: יצירת מקורות עבודה חדשים.

בוועדת המשנה לא נתקבלה ההצעה, כי
לדעתה כלול העניין כבר בתוך החוק. אין כאן התנגדות לגוף העניין, אלא
לדעת הוועדה, הסעיף מיותר.

י. בדר:
אני תומך בהצעתו של ח"כ רובין.

ה צ ב ע ה

בעד הצעתו של ח"כ רובין - 4
נגד - 3

הצעתו של ח"כ רובין - נחקה לה.

סעיף 3(1)

ז. סוזאייב:
אני מציע להצביע את הסתייגותי בשני חלקים: (1) לרבות חברת ייצוא;
(2) לרבות חברת ייצוא וחברות לנאמנות ולהשקעות.

הצבעה

להצעתו הראשונה של ח"כ סוזאייב - 4
נגד - 4

להצעתו השניה של ח"כ סוזאייב - 4
נגד - 4

שתי הצעות מקבילות

באותו סעיף הסתייגות לחבר הכנסת קלמר.

היו"ר י. גורי:

אנו מתנגדים, כי לדעתנו נכס כולל כבר בניין.

מר אריאלי:

גם אני מבקש לחלק את הצעתי לשניים ולהצביע על כך בנפרד.

מ. קלמר:

הצבעה

להצעתו הראשונה של ח"כ קלמר - 4
נגד - 5

הצעתו של ח"כ קלמר - לא נתקבלה.
הסתייגות לחברי הכנסת קלמר ובדר.

להצעתו השניה של ח"כ קלמר - 3
נגד - 5

הצעתו של ח"כ קלמר - לא נתקבלה.
הסתייגות לחברי הכנסת קלמר ובדר.

ברגע זה קבלתי הודעה בכתב האומרת, כי חבר הכנסת דיין יוצא את הוועדה

היו"ר י. גורי:

אנו מברכים את חבר הכנסת צדוק.

ובמקומו ייכנס חבר הכנסת צדוק.

הישיבה נעולה.